

Evropski svet

Bruselj, 27. oktober 2023
(OR. en)

EUCO 14/23

CO EUR 11
CONCL 5

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Zasedanje Evropskega sveta (26. in 27. oktober 2023) – sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

I. UKRAJINA

1. Evropski svet znova poudarja, da odločno obsoja vojno agresijo Rusije v Ukrajini, ki je očitna kršitev Ustanovne listine ZN, in potrjuje, da Evropska unija neomajno podpira neodvisnost, suverenost in ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter njeno neodtujljivo pravico do samoobrambe pred rusko agresijo.
2. Evropska unija bo Ukrajini ter njenim prebivalcem in prebivalkam še naprej in dokler bo potrebno zagotavljala močno finančno, gospodarsko, humanitarno, vojaško in diplomatsko podporo.
3. Evropska unija in njene države članice bodo Ukrajini še naprej zagotavljale trajno vojaško podporo, predvsem prek evropskega mirovnega instrumenta in misije EU za vojaško pomoč, pa tudi dvostranske pomoči držav članic. Evropski svet poudarja pomen prizadevanj držav članic in tudi, da je treba v tem trenutku pospešiti dobavo vojaške podpore Ukrajini, da bi pomagali zadostiti njenim nujnim vojaškim in obrambnim potrebam, vključno z vodenimi raketami in strelivom, zlasti v okviru pobude za milijon kosov artilerijskega streliva, pa tudi sistemi zračne obrambe za zaščito njenega prebivalstva ter njene kritične in energetske infrastrukture.

Evropska unija in države članice bodo skupaj s partnerji dolgoročno prispevale k prihodnjim varnostnim zavezam do Ukrajine ter ji tako pomagale pri obrambi, upiranju poskusom destabilizacije in odvrčanju dejanj agresije v prihodnosti. Evropski svet poziva visokega predstavnika, naj se na podlagi okvira, ki bi ga odobril Svet, z Ukrajino posvetuje glede prihodnjih varnostnih zavez EU in o zadevnih pogovorih poroča na decembrskem zasedanju Evropskega sveta.

Vojaška podpora in varnostne zaveze bodo dane ob doslednem spoštovanju varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter ob upoštevanju varnostnih in obrambnih interesov vseh držav članic.

4. Evropska unija in njene države članice bodo ob nenehnih ruskih napadih na ukrajinsko civilno in kritično infrastrukturo okrepile zagotavljanje humanitarne pomoči in pomoči civilne zaščite Ukrajini, vključno z opremo, kot so električni generatorji, električni transformatorji, mobilne toplotne centrale ter visokonapetostna oprema in oprema za razsvetljavo, da bi Ukrajini ter njenim prebivalcem in prebivalkam pomagale prebroditi še eno zimo vojne.
5. Evropska unija in njene države članice bodo nadaljevale okrepljena diplomatska prizadevanja ter sodelovanje z Ukrajino in drugimi državami, da bi v luči organizacije svetovnega mirovnega vrha zagotovile najširšo možno mednarodno podporo celovitemu, pravičnemu in trajnemu miru ter ključnim načelom in ciljem ukrajinske mirovne formule.
6. Rusija je odgovorna za ogromno škodo, ki jo je povzročila njena vojna agresija v Ukrajini. V usklajevanju s partnerji je treba doseči odločilen napredek glede tega, kako bi lahko v skladu s pogodbenimi obveznostmi ter s pravom EU in mednarodnim pravom morebitne izredne prihodke, ki jih imajo zasebni subjekti in ki izhajajo neposredno iz ruskih imobiliziranih sredstev, usmerili v podporo za Ukrajino ter njeno okrevanje in obnovo. Evropski svet poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj pospešita delo z namenom predložitve predlogov. Evropska unija je še naprej zavezana, da bo ob usklajevanju z mednarodnimi partnerji podprla sanacijo, okrevanje in obnovo Ukrajine, tudi proces razminiranja. Evropski svet v zvezi s tem pozdravlja izid mednarodne donatorske konference o humanitarnem razminiranju v Ukrajini, ki je bila 11. in 12. oktobra 2023 organizirana v Zagrebu, vključno s podporo učinkovitemu upravljanju protiminskega delovanja.

7. Rusija in njeno vodstvo morata v celoti odgovarjati za izvajanje vojne agresije v Ukrajini in druga najhujša kazniva dejanja po mednarodnem pravu. Evropski svet poziva k nadaljevanju dela, tudi v okviru vodilne skupine, v zvezi s prizadevanji za ustanovitev sodišča za pregon kaznivega dejanja agresije v Ukrajini, ki bi imelo čim širšo medregionalno podporo in legitimnost, in za vzpostavitev prihodnjega odškodninskega mehanizma. Poleg tega Evropski svet izraža podporo delu Mednarodnega kazenskega sodišča ter obsoja ruske poskuse spodkopavanja njegovega mednarodnega mandata in delovanja.
8. Evropski svet najostreje obsoja rusko nezakonito deportacijo in preselitev ukrajinskih otrok in drugega civilnega prebivalstva v Rusijo in Belorusijo ter ti državi najodločneje poziva, naj nemudoma zagotovita njihovo varno vrnitev.
9. V tesnem sodelovanju s partnerji in zavezniki je treba še bolj oslabiti zmožnost Rusije za izvajanje vojne agresije, tudi z nadaljnjo zaostritvijo sankcij, njihovim celovitim in učinkovitim izvajanjem ter preprečevanjem izogibanja tem sankcijam, zlasti kar zadeva blago z visokim tveganjem. Evropski svet obsoja vztrajno vojaško podporo ruski vojni agresiji, ki jo zagotavljata Iran in Belorusija. Prav tako odločno poziva vse države, zlasti Severno Korejo, naj ne zagotavljajo materialne ali druge podpore za rusko vojno agresijo. Evropska unija bo okrepila sodelovanje s partnerji v boju proti lažnim ruskim diskurzom in dezinformacijam o vojni.
10. Evropska unija je globoko razočarana, ker je ruski parlament sprejel zakon o umiku ratifikacije Pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBT) s strani Ruske federacije.

11. Enostranska odločitev Rusije, da preneha izvajati črnomoško pobudo za žito, njeni namerni napadi na ukrajinske objekte za skladiščenje in izvoz žita ter njeni ukrepi za oviranje svobode plovbe v Črnem morju kažejo, da Rusija še naprej uporablja hrano kot orožje in ogroža svetovno prehransko varnost. Evropski svet poudarja pomen varnosti in stabilnosti na območju Črnega morja, saj sta ključni za vzdržen izvoz žita. Podpira vsa prizadevanja, tudi prizadevanja ZN, za olajšanje izvoza ukrajinskega žita in drugih kmetijskih proizvodov v države, ki najbolj potrebujejo pomoč, zlasti v Afriki in na Bližnjem vzhodu. Evropski svet poziva k nadaljnji krepitvi zmogljivosti solidarnostnih koridorjev EU, da bi olajšali tranzit in izvoz v te države, ter Komisijo poziva, naj v ta namen predlaga nove ukrepe.
12. Evropski svet pozdravlja podaljšanje začasne zaščite razseljenih oseb iz Ukrajine do marca 2025. Evropska unija je še naprej odločena podpirati razseljene osebe tako v Ukrajini kot v Evropski uniji, med drugim z ustrezno in prožno finančno pomočjo državam članicam, ki nosijo največje breme stroškov zdravstvene oskrbe, izobraževanja in preživljanja beguncev.
13. Evropska unija bo Republiko Moldavijo še naprej podpirala pri reševanju izzivov, s katerimi se sooča zaradi ruske agresije v Ukrajini.
14. Evropska unija bo še naprej tesno sodelovala z Ukrajino, Republiko Moldavijo in Gruzijo ter podpirala reformna prizadevanja na njihovi evropski poti.

II. **BLIŽNJI VZHOD**

15. Evropski svet ob ponovni potrditvi izjave svojih članov in članic z dne 15. oktobra 2023 znova najostreje obsoja Hamas zaradi njegovih brutalnih in neselektivnih terorističnih napadov v Izraelu. Uporaba civilistov kot živih ščitov s strani Hamasa je še posebej obsojanja vredno grozodejstvo.

Evropski svet odločno poudarja pravico Izraela do obrambe v skladu z mednarodnim pravom in mednarodnim humanitarnim pravom. Znova poziva Hamas, naj takoj in brezpogojno izpusti vse talce.

Evropski svet ponovno poudarja, da je pomembno vedno zagotavljati zaščito vseh civilistov v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom. Obžaluje vse civilne smrtne žrtve.

Evropski svet je preučil stanje in nadaljnje ukrepanje v zvezi z različnimi področji delovanja, vključno z usklajenimi prizadevanji za pomoč državljanom EU.

16. Evropski svet je globoko zaskrbljen zaradi vse slabših humanitarnih razmer v Gazi in poziva, naj se zagotovi neprekinjen, hiter, varen in neoviran humanitarni dostop, pomoč pa naj na podlagi vseh potrebnih ukrepov, vključno s humanitarnimi koridorji in premori za humanitarne potrebe, doseže tiste, ki jo potrebujejo. Evropska unija bo tesno sodelovala s partnerji v regiji, da bi zaščitila civilno prebivalstvo, nudila pomoč in olajšala dostop do hrane, vode, zdravstvene oskrbe, goriva in zatočišča ter zagotovila, da teroristične organizacije te pomoči ne bodo zlorabile.
17. Evropski svet opozarja, da se je treba izogibati nadaljnjemu zaostrovanju razmer v regiji in v ta namen sodelovati s partnerji, tudi s Palestinsko oblastjo.
18. Evropska unija je pripravljena prispevati k oživitvi političnega procesa na podlagi dvodržavne rešitve, tudi v okviru pobude Prizadevanja za dan miru, in pozdravlja diplomatske mirovne in varnostne pobude ter podpira organizacijo mednarodne mirovne konference v bližnji prihodnosti.
19. Evropski svet poudarja, da se je treba boriti proti širjenju dezinformacij in nezakonitih vsebin, ter v zvezi s tem opozarja na pravno odgovornost platform.

III. VEČLETNI FINANČNI OKVIR 2021–2027

20. Evropski svet po poglobljeni izmenjavi mnenj o predlagani reviziji večletnega finančnega okvira 2021–2027 poziva Svet, naj si še naprej prizadeva, da bo splošni dogovor dosežen do konca leta.

IV. GOSPODARSTVO

21. Evropska unija zaradi vse kompleksnejših izzivov, vključno s spreminjajočim se demografskim okoljem in vse večjo svetovno konkurenco, potrebuje trdno, na popolnoma delujočem enotnem trgu in njegovih štirih svoboščinah temelječo gospodarsko bazo, ki ji bo tako na notranji kot na svetovni ravni zagotavljala dolgoročno konkurenčnost in enake konkurenčne pogoje. Evropska unija mora za dosego strateške avtonomije okrepiti svojo industrijsko in tehnološko bazo ter povečati gospodarsko odpornost, varno povezljivost, dostop do svetovnega trga in produktivnost, hkrati pa ohranjati odprto gospodarstvo.

Evropski svet je pri ocenjevanju doslej doseženega napredka poudaril, da je treba pospešiti delo pri:

- a) razvijanju konkurenčne prednosti EU na področju digitalnih in čistih tehnologij, vključno z osredotočanjem na inovacije, raziskave, izobraževanje in spretnosti;
- b) zagotavljanju zadostne oskrbe s čisto in cenovno dostopno energijo;
- c) zmanjševanju ključnih kritičnih odvisnosti in diverzifikaciji dobavnih verig na podlagi strateških partnerstev;
- d) spodbujanju prehoda na bolj krožno gospodarstvo in
- e) zmanjševanju regulativnega bremena.

22. Evropski svet:

- a) poziva sozakonodajalca, naj hitro dosežeta dogovor o aktu o kritičnih surovinah, aktu o neto ničelni industriji in reformi zasnove trga z električno energijo;
- b) poziva k hitremu nadaljnjemu ukrepanju na podlagi nedavnega sporočila Komisije o odpravljanju pomanjkanja zdravil v Evropski uniji, ob hkratnem zagotavljanju tako boljšega dostopa do zdravil kot inovativnega in konkurenčnega farmacevtskega sektorja;
- c) poziva k začetku dela v zvezi s skupnimi ocenami tveganja ob upoštevanju priporočila o kritičnih tehnoloških področjih;
- d) poziva Komisijo in države članice, naj dodatno izboljšajo okvirne pogoje za naložbe, tudi s skupnim, jasnim in skladnim regulativnim okvirom ter poslovnim okoljem, ki bosta ugodnejša za konkurenčnost. Evropski svet poziva vse ustrezne institucije, naj nadaljujejo delo za poenostavitev predpisov in zmanjšanje nepotrebnega upravnega bremena, vključno z zahtevami glede poročanja, zlasti za MSP in zagonska podjetja. Komisijo tudi poziva, naj v zvezi s tem pripravi dodatne predloge, pri čemer naj izkoristi priložnosti, ki jih ponujajo podatkovno gospodarstvo in standardizirani poslovni podatki;
- e) poziva Komisijo, naj si še naprej prizadeva za odpravo izkrivljajočih učinkov carin in subvencij, uvedenih s strani globalnih akterjev, s čimer bi se zagotovili enaki konkurenčni pogoji na svetovni ravni.
Poziva jo tudi, naj si intenzivno prizadeva za ublažitev učinkov problematičnih in diskriminatornih elementov ameriškega akta za znižanje inflacije, tudi z zagotovitvijo, da je Evropski uniji na podlagi določb zadevnega akta dodeljen enakovreden status partnerice prostotrgovinskega sporazuma;
- f) poziva Komisijo in sozakonodajalca, naj dokončno uresničijo sklepe Evropskega sveta z dne 9. februarja in 23. marca 2023 ter sprejmejo nadaljnje ukrepe, ki bi se šteli kot potrebni za povečanje konkurenčnosti EU in njene privlačnosti za naložbe;

- g) ponovno poziva Komisijo, naj Svetu poroča o vplivu trenutne politike državne pomoči na celovitost enotnega trga in globalno konkurenčnost EU, in
- h) poziva Svet k nadaljnjemu napredku pri pregledu ekonomskega upravljanja, da bi bilo zakonodajno delo lahko zaključeno v letu 2023.

V. MIGRACIJE IN DRUGE ZADEVE

- 23. Evropski svet je opravil strateško razpravo o migracijah in se seznanil z nedavnim pismom predsednice Komisije.
- 24. Evropski svet odločno obsoja nedavne teroristične napade v Franciji in Belgiji, v katerih so bili ubiti in ranjeni švedski in francoski državljani. Evropska unija je enotna in odločna v boju proti terorizmu, sovraštvu in nasilnemu ekstremizmu v vseh oblikah. Evropski svet poziva institucije in države članice, naj si usklajeno prizadevajo za mobilizacijo vseh ustreznih področij politike na nacionalni ravni in ravni EU za okrepitev notranje varnosti, tudi z izboljšanjem sodelovanja na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter pravosodnega sodelovanja, izmenjave informacij na podlagi polne uporabe ustreznih podatkovnih zbirk, varovanja zunanjih meja, boja proti tihotapcem in tesnega sodelovanja s tretjimi državami.
- 25. Evropski svet izreka najgloblje sožalje žrtvam nedavnih naravnih nesreč in ekstremnih vremenskih dogodkov v državah članicah EU in tretjih državah ter izraža solidarnost s temi žrtvami.

26. Vse pogostejši in intenzivnejši ekstremni vremenski pojavi kažejo na nujnost globalnega odziva na podnebno krizo. Prizadevanja za prilagajanje podnebnim spremembam in blažitev njihovih posledic so ključna za krepitev odpornosti EU in njene zmogljivosti za odzivanje na krize. Evropski svet, ki se je ob sklicevanju na sklepe Sveta z dne 16. in 17. oktobra 2023 seznanil s pripravami na konferenco Združenih narodov o podnebnih spremembah leta 2023 v Dubaju (COP28), poziva k odločnejšim ukrepom in ambicijam na svetovni ravni¹. Evropski svet poziva k čim širši podpori za svetovno zavezo o obnovljivih virih energije in energetski učinkovitosti, ki jo bo Evropska unija predstavila na COP28.
27. Glede na škodo, ki je bila zaradi zunanjega delovanja povzročena na kritični infrastrukturi v Baltskem morju, Evropski svet poudarja, da so potrebni učinkoviti ukrepi za krepitev odpornosti in zagotovitev varnosti kritične infrastrukture. Poudarja tudi pomen celovitega in usklajenega pristopa k pripravljenosti Evropske unije in njenemu odzivanju na krize, ki bo zagotavljal, da vsi sektorji prispevajo k pristopu, ki zajema vse nevarnosti.

¹ Ob poudarjanju, da je treba v skladu s poročili Medvladnega panela za podnebne spremembe za omejitev segrevanja na približno 1,5 °C vrhunec svetovnih emisij toplogrednih plinov doseči najpozneje pred letom 2025.

28. Evropski svet je zelo zaskrbljen zaradi varnostnih razmer na severu Kosova*. Odločno obsoja nasilni napad na kosovsko policijo 24. septembra 2023. Evropska unija pričakuje, da bodo storilci prijeti in hitro privedeni pred sodišče, od Srbije pa, da bo v ta namen dosledno sodelovala in sprejela vse potrebne ukrepe. Kosovo in Srbija si morata še naprej vztrajno prizadevati za umiritev razmer ter čim prej in ob dejavni udeležbi kosovskih Srbov zagotoviti izvedbo novih volitev na severu Kosova. Če se napetosti ne bodo umirile, bo to imelo posledice. Evropski svet obžaluje, da pogodbenici ne izvajata sporazuma o poti k normalizaciji odnosov in njegove priloge o izvajanju ter drugih sporazumov, doseženih v okviru dialoga ob posredovanju EU, ki ga vodi visoki predstavnik in podpira posebni predstavnik EU. Kosovo in Srbijo poziva, naj jih začneta izvajati takoj in brezpogojno. To vključuje ustanovitev združenja/skupnosti občin z večinskim srbskim prebivalstvom. Normalizacija odnosov je bistven pogoj na evropski poti pogodbenic, obema pa grozi nevarnost, da bosta zaradi nezadostnega napredka zamudili pomembne priložnosti.
29. Evropska unija bo še naprej tesno sodelovala z Zahodnim Balkanom ter podpirala reformna prizadevanja na njegovi evropski poti.
30. Evropski svet poudarja, da še naprej podpira spodbujanje trajnega in vzdržnega miru med Armenijo in Azerbajdžanom na podlagi načel priznavanja suverenosti, nedotakljivosti meja in ozemeljske celovitosti. Evropski svet poudarja, da je treba zagotoviti pravice in varnost karabaških Armencev, vključno s tistimi, ki se želijo vrniti na svoje domove. Podpira bruseljski proces za normalizacijo in strani poziva, naj sodelujeta v dobri veri in še pred koncem tega leta končata ta proces.
31. Evropski svet poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj predstavita možnosti, kako najbolje okrepiti vse razsežnosti odnosov med EU in Armenijo.

* To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

32. Evropski svet je opravil strateško razpravo o razmerah v Sahelu. Izraža zaskrbljenost zaradi nadaljnjega slabšanja varnostnih in humanitarnih razmer v Sahelu, ki jih še zaostčuje politična nestabilnost. Evropski svet poudarja, da je stabilnost Sahela in širše regije, vključno s sosednjimi obalnimi državami, ključnega pomena za varnost in blaginjo prebivalcev Sahela, pa tudi za EU. Evropska unija bo še naprej podpirala ECOWAS in sodelovala s ključnimi partnerji v regiji. Evropski svet poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj predstavita možnosti za prilagoditev ukrepov in ustreznih instrumentov EU trenutnim razmeram v regiji. Evropski svet poziva k takojšnji izpustitvi predsednika Bazouma in njegove družine.
-